

اولین دوره توانمند سازی متخصصین طب ایرانی در حیطة زنان و ناباروری

شروع دوره: ۳۰ آذر ماه

مدت دوره: ۹۰ ساعت

چهارشنبه هر هفته

ساعت برگزاری: ۸-۹:۴۵

با همکاری:
گروه علمی نسل طیب
انجمن علمی مامایی
انجمن علمی طب سنتی

برگزار کننده: دانشکده طب سنتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی

نام مدرس: دکتر نیلوفر ستاری
نام مبحث: اختلالات جنسی زنان
تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۵/۱۸

فهرست: آناتومی دستگاه تناسلی زنان
چرخه پاسخ جنسی
عوامل موثر بر پاسخ جنسی
انواع اختلالات عملکرد جنسی زنان
تشخیص و درمان

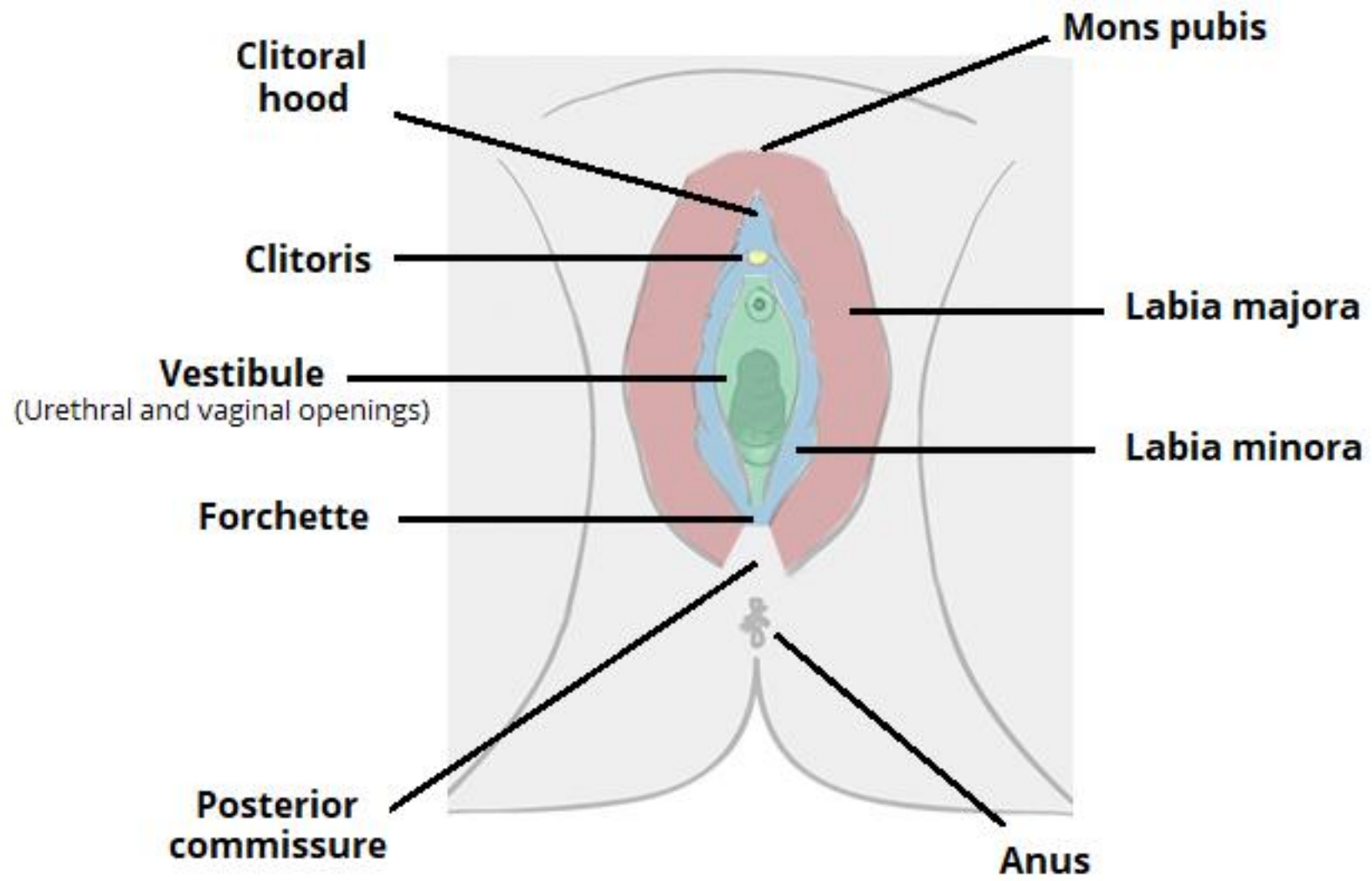
در پایان این جلسه شما قادر خواهید بود:

- معیارهای اختلالات جنسی زنان را تشخیص دهید**
- آشنایی با اصول شرح حال گیری جنسی**
- آشنایی با آناتومی و چرخه پاسخ جنسی**
- نحوه ارزیابی و اصول تشخیص و راهکارهای درمانی**

آناتومی دستگاه تناسلی زنان

- ژنیتالای داخلی: واژن، سرویکس، رحم، لوله فالوپ و تخمدان
- ژنیتالای خارجی (وولوا): مونس پوبیس، کلیتوریس، لایا ماژور و مینور
- واژن دیستال: مدخل واژن – دیواره های واژن – غدد اگزوکرین
- مدخل واژن خاصیت بسیار ارتجاعی دارد / یک سوم تحتانی واژن به لمس حساس است.
- هایمن یا پرده بکارت ساختار پوستی و بدون مو (حلقه ای، چین هلالی، صلیبی؛ غایب) << تأثیرات اجتماعی و فرهنگی
- گلنس کلیتوریس نسبت به تحریک بسیار حساس است << ساختاری شبیه کوه یخ که یک پنجم قابل مشاهده است

□ بافت نعوظ پذیر شامل عضلات صاف تراپکولار و بافت همبند کلاژنی و بافت عروقی که عملکرد آن شبیه بافت نعوظ پذیر الت تناسلی مرد است.

□ عضلات کف لگن << پوبوکوکسیژیال و کوکسیژیال - ایسکیوکاورنوز - بولبواسپونژیوسوس

□ سرویکس << ترشح موکوس تحت تاثیر استروژن >> محیط مناسب برای بقا و تحرک اسپرم

□ نقطه ی G توسط ارنست گرافنبرگ در دیواره ی قدامی واژن مطرح شد.

چرخه پاسخ جنسی

□ مدل چهار مرحله ای مسترز و جانسون

□ EPOR

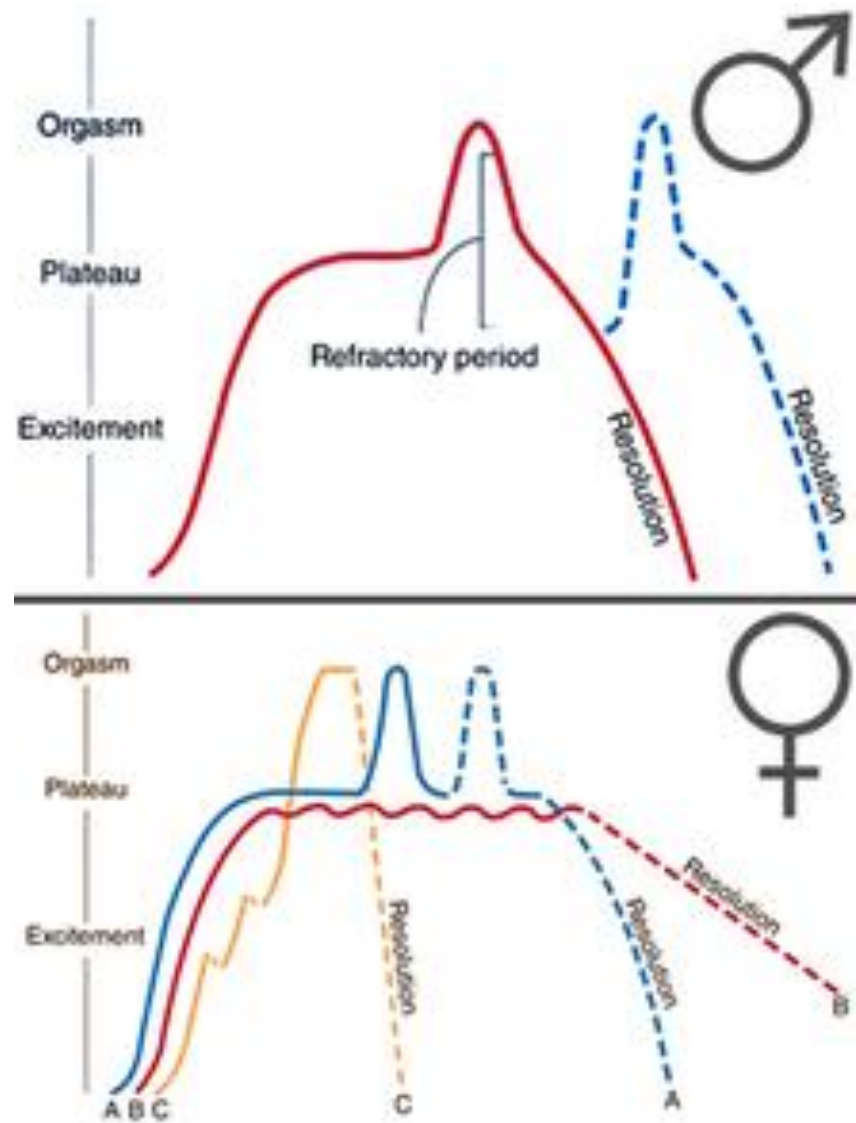
□ Excitement –plateau-orgasm-Resolution

□ مدل هلن کاپلان << مرحله ی میل را به چرخه جنسی اضافه کرد

□ DEOR (Desire)

□ الگوی حلقوی باسون << الگوی جایگزین شامل هم پوشانی مراحل پاسخ جنسی << میل جنسی واکنشی به جای خود انگیخته << اجزای جسمی و روانی آن را یکپارچه میکند.

□ صمیمیت عاطفی << پذیرنده بودن نسبت به محرک جنسی << حرکت از خنثی بودن به سمت برانگیختگی << تشویق میل جنسی << ارگاسم و رضایت جنسی

الگوی سکس به اندازه خوب کافی

متس و مک کارتی

رویکرد زیستی روانی و اجتماعی

تعقیب بیهوده ی سکس بی نظیر منشا گسترده نارضایتی فردی و رنج و پریشانی چون ترس از بی کفایتی را تشدید میکند.

صمیمیت عاطفی به جای لذت و عملکرد جنسی به جای اجرای بدون نقص آمیزش

عوامل موثر بر پاسخ جنسی

□ زیست شناختی:

□ عروقی - اندوکراین - نورولوژیک (پارکینسون - صرع - MS نوروپاتی محیطی)

□ داروها (ضد فشار خون - بتابلاکر - دیورتیک - آنتی سایکوتیک - مهار کننده باز جذب سروتونین) سوء مصرف مواد -

هیپوگنادیسم - بیماری های قلبی عروقی - هیپوتیروئیدی - هیپرپرولاکتینمی - دیابت - بیماری های کبدی کلیوی و تنفسی

□ جراحی های ناحیه ی لگن و کولون - عفونت ژنیتال - درد مزمن

□ علل روانشناختی:

□ فقدان اطلاعات و تجربه - انتظارات غیر واقعی - نگرش منفی درباره سکس - تروماهای جنسی، تجاوز -

□ تولد فرزند - روابط اکسترامریتال - اختلال عملکرد جنسی در شریک جنسی - مشکلات بین فردی و رابطه ای - استرس خانوادگی - شغلی - مالی - افسردگی و اضطراب

روانزاد

ناگهانی

عضوی

تدریجی (به غیر از ضربه یا جراحی)

ویژگی

موقعیت

متناوب یا انتخابی

پیشرونده

دوره علامت

غایب یا متغیر

حاضر

مسایل ارگانیک

در آغاز وجود دارد

ثانویه

مشکلات همسر

در آغاز وجود دارد

ثانویه

اضطراب

انواع اختلالات عملکرد جنسی

Female sexual interest /arousal disorder □

□ اختلال میل /برانگیختگی جنسی زنان

□ فقدان / کاهش علاقه به فعالیت جنسی

□ فقدان / کاهش افکار یا تخیلات جنسی

□ عدم / کاهش آغازگری فعالیت جنسی و عدم پاسخ به تلاش های پارتنر برای آغاز کردن

□ فقدان / کاهش فراوانی یا شدت تهییج / لذت جنسی و یا حس های تناسلی و غیرتناسلی در خلال فعالیت یا مواجهه های جنسی

□ مدت زمان بیش از ۶ ماه / در اثر مشکل رابطه ای یا مصرف مواد، دارو و یا سایر بیماری های جسمی یا روانی نباشد

□ موقعیتی یا جنرالیزه / اکتسابی یا همیشگی

اختلال ارگاسم زنان

Female orgasmic disorder □

□ تاخیر بارز، کم بودن بارز تعداد یا فقدان ارگاسم و یا کاهش بارز در شدت احساسات مربوط به ارگاسم که در ۷۵-
۱۰۰ درصد دفعات فعالیت جنسی تجربه می شود. مدت حداقل ۶ ماه و سبب آشفتگی مشخص بالینی میشود.

□ نزدیک به ۱۰ درصد زنان هیچگاه ارگاسم را تجربه نکرده اند.

Genito-pelvic pain/penetration disorder

- اختلال درد تناسلی – لگنی / دخول
- واژینیسموس: مشکلات مداوم در مورد اجازه دادن به دخول واژنی و انقباض عضلات عضلات لگنی به صورت غیر ارادی و اجتناب ناشی از فوبیا و انتظار ترس / تجربه درد وجود دارد.
- دیس پارونی: درد و ناراحتی مربوط به دخول حین رابطه جنسی
- بیشتر از ۶ ماه طول میکشد و دیسترس واضح ایجاد میکند

تشخیص و درمان

- اولین گام اخذ شرح حال دقیق جنسی، طبی و روانی - اجتماعی است. (فضای امن اتاق درمان و رویکرد غیر قضاوتگر ایانه)
- اخذ شرح حال فردی: اختلالات خلقی (اضطراب و افسردگی)
- سابقه بیماری جسمی / عفونت / چرخه قاعدگی / یائسگی / بارداری / شیردهی / جراحی / داروها / داروی ضد بارداری
- تاریخچه جنسی: کل چرخه پاسخ جنسی (میل - برانگیختگی - لوبریکیشن واژن - ارگاسم)
Foreplay-afterplay □
- مشکل موقعیتی است یا عمومی؟ اولیه یا ثانویه؟ میزان اشفتگی و دیسترس ایجاد شده
- تاریخچه روانی اجتماعی

- استرس های روزمره / مراقبت از کودک / کار / خستگی / الگوی خواب
- سابقه ی تروماهای جنسی / نحوه ی آشنایی با مسایل جنسی / دوران کودکی و نوجوانی و بلوغ / باورهای جنسی / نحوه ی آموزش جنسی و تفکر والدین / مذهب - فرهنگ - قومیت
- Marital History و عوامل رابطه ای: تعارضات رابطه: عاطفی، مالی، فکری
- گام دوم شامل تفسیر یافته ها و بررسی نیاز به آزمایشات بالینی است.
- گام سوم شامل آموزش بیمار و همسر و تصمیم گیری برای برنامه درمانی مشترک و تمایز نگرانی ها و دشواری های جنسی از اختلالات
- گام چهارم شامل پیگیری با تاکید بر این نکته که هدف کلی ارتقای بهزیستی و رضایت جنسی است نه بهبود منحصر علامت یا بازگرداندن عملکرد جنسی

اندیکاسیون بررسی آزمایشگاهی و معاینه بالینی

- اندازه گیری استرادیول و FSH: زن جوان دچار آمنوره، الگوی غیر طبیعی منس، ارزیابی وضعیت یائسگی همراه با هیستریکتومی
- ارزیابی تیروئید و پرولاکتین در زنان دارای علائم (گالاکتوره-قاعدگی نامنظم و ناباروری)
- تستوسترون معمولاً توصیه نمیشود
- در موارد درد یا ناراحتی حین سکس، تاریخچه بلوغ غیر طبیعی، ناهنجاری جسمی و قاعدگی، ناباروری، بیماری اخیر، مشکلات اندوکرین، ازدست دادن میل بدون علت اشکار و یائسگی، معاینه بالینی و ارجاع اندکاسیون دارد

درمان

□ درمان هورمونی: استروژن، تستوسترون، تیبولون

□ غیرهورمونی: بوپروپیون، فلیبانسین، PDE5I (سیلدنافیل)، اپومورفین

غیر دارویی: روان درمانی شناختی رفتاری شامل تمرینات رفتاری تمرکز حسی (Sensate focus) بر مبنای حساسیت زدایی تدریجی

سیستمیک سکس تراپی

Mindfulness (ذهن آگاهی)

زوج درمانی: شناختی رفتاری-هیجان مدار-تحلیلی/آموزش زوج/به چالش کشیدن باورهای ناکارآمد و چرخه علیت حلقوی

فیزیوتراپی عضلات کف لگن و بیوفیدبک/تمرینات کگل

دختر سالم مادر سالم جامعه سالم

